

MAK-149

Seat No. _____

B. A. (Sem. III) Examination

December - 2022

Sanskrit : Paper-CE-303

(रघुवंशम् सर्ग-१४, व्याकरणम्)

(Old Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : अधाज प्रश्नोना उत्तरो लभवा इरजियात छे.

१ (अ) नीयेना श्लोकोमांथी कोरुपश त्रशानो अनुवाद करो : १२

(१) आनन्दजः शोकजमश्रु बाष्पस्तयोरशीतं शिशिरो बिभेद ।

गङ्गासरप्योर्जलमुष्णतप्तं हिमाद्रिनिस्पन्द इवावतीर्णः ॥ ३ ॥

(२) सौमित्रिणा सावरजेन मन्दमाधूतबालव्यजनो रथस्थः ।

धृतातपत्रो भरतेन साक्षादुपायसंघात इव प्रवृद्धः ॥ ११ ॥

(३) वेश्मानि रामः परिबर्हवन्ति विश्राण्य सौहार्दनिधिः सुहृदुभ्यः ।

बाष्पायमानो बलिमन्निकेतमालेख्यशेषस्य पितुविवेशः ॥ १५ ॥

(४) सर्वासु मातृष्वपि वत्सलत्वात्स निर्विशेषप्रतिपत्तिरासीत् ।

षडाननापीतपयोधरान् नेता चमूनामिव कृतिकासु ॥ २२ ॥

(५) स शुश्रुवान्मातरि भार्गवेण पितुनियोगात्प्रहतं द्विषदृत् ।

प्रत्यग्रहीदग्रजशासनं तदाज्ञा गुरुणां हयविचारणीया ॥ ४६ ॥

(ब) कोरुपश बे पूर्वापर संदर्भ आपी समजावो : ६

(१) अभीप्सितं क्षत्रकुलाङ्गनानां न वीरसूशब्दमकामयेताम् ।

(२) जहार लज्जां भरतस्य मातुः ।

(३) यशोधनानां हि यशो गरीयः ।

(४) अमर्षणः शोणितकाङ्क्षया किं पदा स्पृशन्तं दशति द्विजिह्वः ।

૨ મહાકાવ્યનાં લક્ષણો આપી, રઘુવંશનું એક મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૭

અથવા

૨ કાલિદાસની કાવ્યશૈલીની વિશેષતાઓ ચર્ચો. ૧૭

૩ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૨

(૧) રઘુવંશમ્ શીર્ષક

(૨) સીતાનું પાત્રાલેખન

(૩) રામનો રાજ્યાભિષેક અને નગર પ્રવેશ

(૪) કાલિદાસનું જીવન

(બ) રૂપો ઓળખાવો : (કોઈપણ છ) ૬

રાજા, જગતા, વયમ્, વાક્ષુ, મહ્યમ્, તસ્મૈ, કાસુ, યુષ્માસુ, ચન્દ્રમાઃ ।

૪ રઘુવંશમ્ સર્ગ-૧૪નું રસદર્શન કરો. ૧૭

અથવા

૪ રઘુવંશમ્ સર્ગ-૧૪ને આધારે 'રામ'નું પાત્રાલેખન કરો. ૧૭

B. A. (Sem. III) Examination

December – 2022

Sanskrit : Paper-CE-304

(काव्यप्रकाश - १, १०)

(Old Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनामांथी गमे ते त्रशा ससंदर्भ समजावो : १८

(१) जयत्यर्थेन च नमस्कार आक्षिप्यते इति त्वां प्रत्यस्मि प्रणत इति लभ्यते ।

(२) आदित्यादेर्मयूरादिनामिवानर्थ निवारणम् ।

(३) शक्तिः कवित्वबीजरूप संस्कार विशेषः यां विना काव्यं न प्रसरेत् प्रसृतं वा उपहसनीय स्यात् ।

(४) अत्र तदन्तिकमेव रन्तुं गतासीति प्राधान्येनाधमपदेन व्यज्यते ।

(५) अत्र स्फुटो न कश्चिदलंकारः रसस्य हि प्राधान्यानलंकारता ।

(६) भेदग्रहणमनन्वयव्यवच्छेदाय ।

२ भम्भटे आपेला काव्यना प्रयोजनोनी आशरे त्रशासो शब्दोमां १७

सविस्तर यर्था करो.

अथवा

२ भम्भटे आपेल काव्यनी व्याख्या त्रशासो शब्दोमां यर्था. १७

૩ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે ટૂંકનોંધ લખો : (૧૫૦ શબ્દોમાં) ૧૪

(૧) કાવ્યપ્રકાશે મંગલશ્લોક:

(૨) કાવ્યના હેતુઓ

(૩) કાવ્યના પ્રકારો

(૪) મમ્મટની વિદ્વતા

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક અલંકાર સોદાહરણ સમજાવો : ૪

(૧) ઉત્પ્રેક્ષા

(૨) સમાસોક્તિ

૪ અલંકારશાસ્ત્રના સંપ્રદાયો વિશે ત્રણસો શબ્દોમાં વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૭

અથવા

૪ આચાર્ય મમ્મટનું જીવન, સમય અને કવન વિશે ત્રણસો શબ્દોમાં ૧૭
નોંધ લખો.